

EMPORDA FEDERAL

Preus de subscripció.

Figueres 1 pta. trimestre.
Fora, 1'25

Setmanari d' U. F. N. R.

Redacció y Administració: CENTRE FEDERALISTA EMPORDANÈS

Número solt 10 cents.

» atrassat 20 »

Any I.

Figueres 9 Septembre 1911

Núm. 24

MODERNA FARMACIA CUSÍ

Braguers especials de la
FARMACIA CUSÍ
DE TEIXIT DE GOMA ELÁSTICA
Y D' ACER FLEXIBLE
SON IMPERCEPTIBLES, SE PORTEN SENSE MOLESTIA

Y DUREN MOLT DE TEMPS

GRANS MAGATZEMS

Carrers GERONA, 13
PRESÓ, 4

PUIG PARÍS

ELS MES IMPORTANTS DE LA REGIO

GRAN BAZAR

de roba feta per Homes i Joves

Especialitat en trajos per nens

Panyeria * Genres de punt
Camiseria * Corbateria * Elastics
Cinturons * Lligues-Cames
Mocadors * Bisuteria * Depo-
sit i venda de vellut de les princi-
pals fàbriques * Perfumeria, etc.

SASTRERIA A MIDA

Exposició permanent de darreres novetats

FIGUERES

La qüestió catalana

L'odi a Catalunya.—Idea d'un nou
período constructiu qu' oferim
als de la Lliga.

Com diu un dels definidors del Nacionalisme català, els pobles espanyols venen essent governats per l' antic Estat Castellà amb la ficció de Estat Espanyol. Castella governa a Espanya. Aixó es una cosa ja tan vella tan palpable i tan acepada per tot-hom, a no ser per aquelles quatre locos catalanistas, que n' hi ha molts que s'extranyen de que 's retregui perquè ho troven natural. Amb el nom d' espanyoles han sigut nomenades i proclamades moltes coses purament castellanques com l'idioma, que ha estat el principal vehicul d' imposició del esperit castellà uniformista en lo social i centralista en lo polític i administratiu.

La relativa forsa que Catalunya te dintre d'Espanya, la circumstancia de que se li tingui un cert respecte, que segons qui retreu a totes hores, es deguda a lo molt que pesa el comer català, am relació al de les altres regions i a lo molt que en tots els ordres de vida els catalans ens movem en relació als altres pobles espanyols. Pro estem convensuts de que 'ls homes que governen i administren, de Catalunya en fan tot el poc eas que poden.

El castellà del centre d' Espanya s' ha agermanat am l' andalús i am l' aragonés; entre ells a mes de la comunitat de llengua, hi ha comunitat d' aficions i sentiments, pro am lo que tots plegats no transijeixen es amb el català. An els catalans, tan es dir com no dir, ens odien, per lo que tenim de diferenciació d' ells.

I ens odien, no per maldat del seu esperit, sino per un instint, per un sentiment

que surt de lo mes intens de la seva naturalesa, per aquell sentiment de patria que ajunta i separa als homes i als pobles.

Tenen encastada al cervell l'idea d'una Espanya, nacionalitat única indivisible, i la realitat viventa d' una Catalunya, formant per la seva llengua, per els seus caracters i per la seva voluntat, una nacionalitat distinta que trenca el motllo concebut, els desconcerta i els irrita.

Per aixó els diaris de Madrid publiquen les cròniques de qualsevol tarabana insolvent que denigri la llengua catalana i les coses mes preuades de Catalunya i sensa que gairebe cap espanyol no català protesti dels insults a una nacionalitat d' Espanya. Y per aixó mateix, les disposicions ministerials tendeixen sempre á enviar funcionaris no catalans a Catalunya que 'n les audiencies, en la cátedra, en l' escola de nens i fins en la capsalera del malalt qui va a fer testament, parlin la llengua imposada per el centre; sempre am la finalitat d' enmotllar-nos a la vida castellana pera que siem absolutament iguals que ells.

Si nosaltren fosim d' un' altra pasta, deixessim tot aixó del nacionalisme catalanisme i autonomisme i ens decidísim a parlar castellà a tot hora, a ballar la jota, a jalear al primer cantador flamenc que se 'ns posés a tret, a fer acatament als toreros i a marcar el pas al só del xim-xim, al cap d' una centuria o dues, quan els nostres descendents pronuncíessin el ceceo am tota desinvolvura, Catalunya, seria per els patriotes de l' altre tros d' Espanya, la millor terra del mon i els panyos de Tarrasa no tindrien competidor.

Y aquel que diga que no
vaya por Dios que le mato.

Llavors en Lerroix, lluny de parlar de calar foc a Barcelona por los cuatro costados es feria del Comité de Defensa Social.

J. B.

LA COLUMNA DE FOC per Gabriel Alomar

La personalitat den Gabriel Alomar té, com les medalles, cara i creu, sense que cap d' abdues cares sigui mes finament cisellada, que l' altre. L' Alomar publicista i polític, sent els bategs de les multitudes, de la sava del poble se nodreix, i el seu privilegiat cervell fá, que la seva erudició vastíssima boi interpretant les gestes quotidianes desde un punt intel·lectual elevadíssim, se doblegui a la vida correnta treient-ne conseqüencies de vegades, arbitraries, sempre estridentes, empró de possible capir per les masses que 'l llegeixen, segueixen i veneren.

L' Alomar poeta, fa 'ls seus versos desde la torre d' ivori, lluny, ben lluny de les multitudes. Les seves visions d' aristòcrata intel·lectual, son sempre finament elegantes, mái l' estridencia hi campeja ni matisa les llurs estrofes impecables. La poesia de l' Alomar es majestuosa noble, elevada, es erudita, rica d' imatges, no plana mai i fins quant la cara política vol influir en la cara poética no logra esdevenir el poeta civil que intenta apareixer.

Al acabar de llegir el tomo *La Columna de Foc*, primer apleg de poesies del eminent mallorquí, anavem fent aquelles ja apuntades reflexions treient-ne una

fatal conseqüencia: l' Alomar poeta, per ironia de l' Alomar polític, no esdevindrà mai popular.

Aquesta petita reflexió la creiem justa, perquè l' Alomar poeta, romanarà incomprés, si no roman inllegit, del gros public, que no te pas prou preparació per sentir la poesia de l' Alomar, poesia que va mes al cervell que al cor.

La Columna de foc, es un recull de tot lo que restava disseminat per llibres i revistes fins avui. Aquell munt de bells versos constitueix tot el foc, tota la flama del seu esperit poética. L' Alomar es un poeta veritable. d' estil castic i elegant, parnasià per excelencia. La seua caracterisació literaria, fluctua entre un ressabi de romanticisme i una nova concepció helénica de la poesia.

La columna de foc no 'ns fa ofrena de produccions novelles. Totes les coneixiem ja, i algunes d' elles havien ja vingut a la Festa de la Bellesa que tingué lloc a Figueres el 1906. En aquella festa obtingué el premi del sonet, el que ab el títol de *La Visió de Getsemani* figura en l' Epigrammata del recull que 'ns ocupa. Empró si no 'ns dona el goig de les coses no tastades, en cambi satisfá l' anhel de possessió que per l' obra del romantic futurista tota la Catalunya intel·lectual sentia.

El domini que te l' Alomar del lexic català fa que trobi en sa tasca ciselladora un sens fi de filigranes, de menes de dir, quina originalitat sols iguala la gracil bellesa dels seus versos.

Per acabar aquestes petites notes d' impresió, que ben lluny están de pretenir esser de crítica, siguins permés trascriure un bell sonet—la forma poética enamorada de l' Alomar.

Oh ironies de la vida. ¡L' aimant de la llivertat, ample, sencera, sense trabes, enamorat de la forma poética mes inquisitorial!

ALDO.

CONSAGRACIÓ

L'herba del bosc irreverent profana la simbòlica clau qui els arcs unfa; no s'es alsada al toc d'ave-maria, com altre temps, plorosa, la campana.

Tota sola, triomfant i sobirana la piscina s'aixeca, aont un dia son front impur a rabejar venia, devotament, la multitud cristiana.

Entre pilars caiguts avansa, lenta, una vaca en l'església derruïda; de les pluges darreres l'aigua pura beu dins el marbre sant, am set ardenta: i en el temple ventsu queda acomplida la gran consagració de la Natura.

GABRIEL ÀLUMAR.

CRÒNIQUES ARBITRÀRIES

As tu vu la Joconde?

Unes belles postals que desde París ens envia l'amic Salvatella, ens porten un resso de la febre que actualment abrusa la Vila Llum. I les febres de la capital de França, d'aquell pais, que ha nom Paris vila tan gran com no n'hi han...

no poden deixar-nos indiferents a nosaltres, que tenim la pretensió de cosmopolites. Per aixó també en parlarem nosaltres, de la monna Lisa del Gioconda qu'era segons les croniques, una pacienta senyora qu'aguanta la porra durant quatre anys a n'el da Vinci i qu'ha estat somrient durant quatre segles fent les delicies del public i, que com tot lo d'aquest mon, la paciència de la Gioconda també ha tingut un acabament. Per aixó s'ha declarat en vaga com un vulgar cheminot, ocasionant la mar de trenca-dissa entre 'ls bons empleats que la vigilaran, ó mellor dit que cobraven per vigilar-la. Empró com les dones, totes se les pensen i la cansó ja ho diu:

La donna e mobile...

no hi valgueren viuillants am sou i la expacienta monna Lisa ha fet una genialitat, que si be l'ha humanada, li ha fet perdre per altre part la fama de bona dona que tenia.

Que la taula anomenada la Gioconda ha desaparegut del Louvre sense deixar tarjeta, ni fer coneixre el cambi d'hostatje, ho sab tothom, fins aquell fideuer amic nostre, que sols coneixia la venus del Sr. Milo. Avui dia ab la premsa qu'escampa arreu tot lo qu' es passa i fins lo que no s'passa de sabi, s'ha fet impossible sentar plassa. Ara tothomn' es.

Empró malgrat haber omplert centes columnes tots els diaris del mon, malgrat haber mapat en totes les fulles periodistiques la plácida faç de la bella Napolitana, tercera dona del Zanobi del Giocondo, nosaltres encare podriem explicar-ne un niu. Podriem omplir tot l'EMPORDÀ FEDERAL explicant qui era i com ho feia el gran ninotaire fill de Vinci, prop del Arno, qu'es un riu perillós avui dia per mor del cólera. Podriem discutir de si el gran Leonardo era fill natural ó llegal, qu'aleshores per l'any 1452 ja s'estilava. Podriem parlar d'aquelles espirituals sessions de pose que duraren quatre anys, en els quals en da Vinci fins arribá a explicar-li el quento del Reialme de Venus per que la Gioconda no s'adormís. Podriem explicar les flors i la font ab la que sense fer ballar l'ou distreia a la bella Napolitana. Podriem contar com tenia els ulls el gat d'en Leonardo i com se deien els seus musics. Podriem contar moltes mes coses, si no tinguessim por de comprometrems.

Avui dia tothom se sent policia i creu veure per tot arreu el quadro robat al Louvre. Alguns llengües llargs s'han vist molestats per portar una lliura de xocolata del tamany de la taula de la Gioconda. Altres que, anys passats escrigueren llibres fantasiosos sobre un hipotetic robo del ara mes que mai famós quadro, també han degut conversar, vulgas que no, ab senyors jutjes... I com nosaltres no volém converses forsades, no dirém pas lo que sabém de la monna Lisa, Ens

concretarém a repetir lo que 'ns escriu l'amable Salvatella en la seva bella postal. As tu vu la Joconde? I quant ell que coneix lleis no s'embolica que debém fer nosaltres?

I per justificar devant la nostra conciencia, el temps perdut en aquestes divagacions trasmetém, als nostres llegidors la pregunta del bon amic Salvatella.

—Haveu vist la Gioconda?

G. S.

Impresions i Notes

Segons la grossa premsa, dintre alguns dies en Lerroux s'examinará a Granada de totes les assignatures de la carrera d'advocat.

Com a Figueres va ferse Batxiller en poca estona, a Granada, li donarán patent de pica-pleitos. Y s'haurá acabat alló de preguntar maliciosament ¿de que viu en Lerroux? Tot lo mes podrán dir els eternals murmuradors ¿de que vivia en Lerroux?

Siguém pietosos i corramos un velo sobre el pasado.

¡Are ja 'n te d'ofici!

LA PENA DE MORT

No es pas d'avuy: es ja de temps, es ja des que 'ls homes, el poble, ha conegut l'existencia d'uns drets innats, que roman latent l'aversió a la pena de mort.

Apartém nostre mirada de la criminalogía vulgar, no fitem pas nostres ulls en la forca hont penja 'l fascinerós; allí no hi ha mes qu'un equivoc de la justícia, allí no hi ha mes que la lley embrutantse ab sang, allí no hi ha mes qu'una remembransa de passats barbarismes. La tasca del butxi es sempre repugnant, es sempre criminal.

Mes ara, ara que 's un fet polític, una execució infantada per un fet polític, la qui con móu l'opinió en contra aquesta lley odiosa, el cronista deu sols considerar-la com a arma política, solsament política.

Aquesta lley, escrita ab lletres rojes no la fá el legislador, no la féren pas els homes; la féren els tirans, els monstres. Els hi mancava una égida per les seves malifetes i escrigueren en els códics una lley mes, una lley, que 'ls hi donava dret al assassinat, a la revenja crudel.

Foren grans criminals qui posaren la sanció a aquesta lley, criminals quina lley significaba la seva impunitat. Pera ofegar la santa revolta d'un poble esclau, el déspota mata, fa matar i la lley aprova aquest crim. L' historia está plena d'aquets fets: dels antics tirans fins als nostres reys, quans redentors, quans reformadors no han acabat sos dies de tan alevosa manera!

Mes aquestes víctimes, totes aquestes víctimes que sería inacabable anomenar, eren necesaries pera la tranquililitat, pera la seguretat dels seus butxins; i, se 'ls hi prenía la vida, per que la vida es l'escencia del home.

Es molt trist, es molt desesperant veure la democracia, permetet la realisació d'una sentència de mort en holocauste d'una cosa que no es mes qu'una desferra, runes qu'enterrará el terratremol.

Tots han tenyit ses mans en sang, tots han tingut que recorre a la violencia, mostra de debilitat, d'impotencia. La civilisació odia aitals execucions; la lley que mata, no es lley de pobles lliures; els homes que s'amparen en tals lleys son enemics del poble i el, poble deu volguer germanor que 'l guii i no histrions que l'amanyaguin, histrions que l'encisin ab somnis de progrés i li donguin macabrics deixondars.

JOAQUIM SAMARUC.

El Dr. R. Suñer comunica á sa nombrosa clientela qu'ha trasladat el seu Consultori Medic Quirurgic i Gabinet Electroterapic al carrer de Vilafant, número 10, pis primer.

Hores de consulta: de 11 á 1 i de 3 á 6. Dies festius, de 11 á 1.

NOTES MUNICIPALS

Sessió de l'Ajuntament del dia 5 Setembre 1911.

Presidencia del Alcalde Sr. Carbona. Actua de «Rufo» l'Oficial major senyor Seras.

Regidors presents: Roig, Pairacs, Verdager, Vilanova, Cortada, Rovira i Antic.

Instancias. S'aproven les de Joan Fontdecaba i Eussebi Vidal, demanant permís pera fer obres, i passen a la Comissió les del Patronato para la lucha contra la tuberculosis, demanant una subvenció; de Baldiri Frara, demanant autorisació pera l'entrada i expenció de carn procedent del Escórxador de Girona, i de Dalíó-Stritmater, demanant permís pera la instalció d'un motor.

Mocions. El Sr. Antic s'ocupa de l'anomalia de que quedí sense regar un tros de la nostra Rambla, per haverhi algún desperfecte en la instalció, i demana que se regui per un procediment o altre. El Sr. Roig li contesta dihent que ja sen cuidarà, i que si no está ja arreglat, es degut a haver estat ell indispost.

El Sr. Cortada demana un socors de 15 pessetes, qu' es concedit.

El Sr. Roig demana que s'adobi la comuna-pudenta de Cà la Ciutat, aixis com la font de la Plassa Pi i Margall. S'acorda autorisar, pera abdues coses, a la Comissió de Foment.

El Sr. Verdager denuncia aquell pal de teléfon de la carretera del Castell, que resulta curt de cames, de que parlarrem en un dels primers nombres de «EMPORDÀ FEDERAL». El Sr. Alcalde promet ocuparsen.

¿Estiueig de regidors?

Crida l'atenció del públic l'escas nombre de regidors que assisteixen a les sessions públiques. No arriben mai a la mitat, i sempre son els mateixos. N'hi ha set o vuit que a penes se 'ls veu per la Casa Consistorial i sembla que fins n'hi ha algún que gairebé no ha pres possessió del càrrec. Are que s'apropen eleccions, cal tenirho aixó present, i cercar gent que no 's cansi tant aviat.

Alcaldia Constitucional de Figueras

Uno de los más importantes deberes de la Autoridad local es procurar, por cuantos medios esten á su alcance, el progreso y generalización de la higiene, evitando en lo posible las alteraciones de la salud pública, y para ello no sólo dictar todas aquellas medidas que las leyes previenen, la práctica exige y los adelantos de la ciencia reclaman, sino exigir con esmero celo que lo mandado se cumpla con exactitud y perseverancia.

En todo tiempo es lamentable y debe castigarse la resistencia pasiva del vecindario al cumplimiento de las disposiciones referentes á las medidas profilácticas contra la difusión de enfermedades infecciosas ó contagiosas; y de serlo aquella mucho más enérgicamente en épocas como la actual, en que la salud pública de varios puntos del extranjero se halla muy perturbada por la existencia del cólera.

Figueras afortunadamente disfruta en la actualidad de una salud pública excelente, y precisamente por esto mismo es indispensable adoptar aquellas medidas higiénicas esenciales para asegurar su estabilidad, y hacer frente á la epidemia reinante en la vecina Nación, disposiciones que, por otra parte, se hallan contenidas en las vigentes Ordenanzas Municipales y en las recientes disposiciones del Gobierno respecto del particular.

En su virtud, esta Alcaldía, ejecutando las órdenes de la Superioridad y en cumplimiento de su deber y de los acuerdos tomados por el Ayuntamiento y Junta de Sanidad, ha creído indispensable dictar las disposiciones siguientes:

PRIMERA: Se recuerda al vecindario que se halla terminantemente prohibido criar conejos, gallinas y palomos dentro de la Ciudad, á no ser que para las gallinas y palomos se tenga un local capaz y suficiente aireado, y en este caso estarán obligados á no dejarles salir á la calle; así como está prohibido también criar cerdo alguno de cualquier tamaño, sino á los que tengan huerto ó patio capaz, estando obligados en este caso á no dejarlos tampoco salir á la calle.

SEGUNDA: Es igualmente prohibido tener dentro de la Ciudad acópios de estiércol ni materia alguna fecal. En las afueras sólo se podrán instalar á la distancia de 249 metros de poblado y á la de 83 metros de las carreteras ó caminos vecinales, exceptuándose únicamente los que sean precisos para el abono de las tierras.

TERCERA: Los cabezas de familia, dueños de fondas, hospederías, Directores de Colegios ó talleres, Superiores de Comunidades y en general los Jefes ó Empresarios de cualquiera colectividad ó agrupación de vivienda ó trabajo, están obligados á dar cuenta inmediata á la Alcaldía de los respectivos casos de enfermedades infecciosas ó contagiosas que se presenten, á fin de adoptar las medidas convenientes.

CUARTA: Para comprobar el más exacto cumplimiento de aquellas disposiciones por parte del vecindario, se han designado Comisiones especiales compuestas por individuos del Ayuntamiento, Junta local de sanidad y de la Extinción de la mendicidad para girar las visitas domiciliarias oportunas, á cuyas Comisiones se facilitarán los datos necesarios para el mejor desempeño de su cometido y que se cumplan las órdenes sanitarias que dicten sobre el terreno sin dar lugar á recordatorio alguno.

Espera esta Alcaldía de la proverbial cultura de los figuerenses que se esmerarán en el exacto cumplimiento de las disposiciones contenidas en este Bando, para evitar á la misma el sensible caso de imponer á los contraventores el máximo de las multas que autorizan las leyes, sin perjuicio de que á todo aquel que por acción ú omisión pueda ser causa de graves perjuicios para sí y para los demás habitantes de esta Ciudad, se le apliquen los demás correctivos á que hubiere lugar.

Figueras 1.º de Septiembre de 1911.—El Alcalde, JUAN CARBONA.

El Ilmo. Sr. Delegado de Hacienda de esta provincia, en circular inserta en el «Boletín Oficial» de fecha de ayer, hace saber que por el Centro correspondiente se ha dispuesto que los funcionarios de la Administración de Contribuciones D. Pedro Sanchez y D. Francisco Ceballos, Ingeniero industrial, giren una visita de inspección á diferentes pueblos de esta provincia, invitando por medio de este aviso á todos aquellos que hayan de contribuir por cualquier concepto al sostenimiento de las cargas del Estado, á que sin ulterior demora presenten las altas en las respectivas Alcaldías, declarando sin ocultación de ninguna clase, todos los elementos que constituyen la base imponible de su riqueza ó industria, evitando de este modo la formación de expedientes é imposición de multas.

Lo que se hace público para conocimiento de los interesados.

Figueras 6 de Septiembre de 1911.—El Alcalde, JUAN CARBONA.

Mercat del dia 7 Septembre 1911

Blat.	Hectólitre	18'13 a 19'07
Ordi.	"	00'00 a 00'00
Civada	"	11'57 a 11'88
Moresc.	"	16'25 a 16'57
Mill.	"	20'00 a 00'00
Panis	"	18'75 a 00'00
Mongetes	"	32'50 a 37'50
Mongets	"	32'50 a 37'50
Faves	"	0'000 a 15'63
Favons	"	16'25 a 00'00
Vesses	"	19'38 a 20'00
Sigrons	"	31'25 a 36'25
Patates	qq. métric	7'22 a 7'52
Oli.	Hectólitre	108'88 a 112'91
Porc els 10 kilos pes en viu	"	00'00 a 00'00
Xais de llet.	"	16,00 a 20,00
Oques una	"	4'00 a 6'00
Conills, parell.	"	3'00 a 5'00
Anecs.	"	4'60 a 6'50
Gallines	"	6'00 a 9'00
Pollastres	"	3'00 a 6'00
Ous, dotzena.	"	1'50 a 1'55
» compte.	"	46'00 a 46'50

Pels Martres de la República

Suscripció á favor de les families del fogainer fusellat i dels soldats condemnats per «lo del Numancia.»

Total de la 1.ª i 2.ª llista. . . 34'50 ptes.

3.ª LLISTA

Josep Soldevila	1 ptes.
Eudalt Beussot	1 »
Benet Deusedas	1 »
J. Matamala	1 »
Francisco Balagué.	0'50 »
Pere Puntí	0'50 »
Salvador Carbonej.	1 »
Tomás Moncanut	0'25 »

Total. . . 40'75 ptes.

SPORTS

Resultats del «Circuit français Peugeot»

Aquesta carrera s'acabá 'l diumenge passat essent un altre triomf pels belgues doncs ne surtí guanyador En Thys.

Clasificació general

1. Thys, 75 punts.
2. Figuet, 89.
3. Valloton, 99.
4. Kippert.
5. Lauwers, 6.
6. Lejour, etc., etc., fins a 97.

El «Figueres-Sport» y el «Strong» de Girona, empataren a 3 «goals» el diumenge passat.

A la mitja part, estaven 1 a 1, adelantantse desseguit el «F.-S.» fins a 3, pro se deixaren tornar atrapar.

TRICEPS.

NO VOLEM EL PRESIRI

Aquella reunió d' Arcaldes, que devia celebrarse la diada de San Bartomeu, encare no ha tingut lloc, ni tant sols s' ha tornat a reunir la *Comissió Foragitadora del Presiri*.

El nostre Batlle, enfeinat amb les mides higièriques, (molt dignes de la seva activitat) no s recorda de la peste del Presiri, tant dolenta o pitjor que 'l cólera.

Entretant, cada dia se sent parlar de nous robos o intents, i continua la vinguda de presitaris al Castell.

Quant el pes era petit, ab un cop d' espatlles el podiem llensar del demunt. Aviat, pesarà tant que ni 'ns deixara lloc a moure les espatlles.

Y succeirà alló que, gaiament deia el Senyor Carbona: que 'ls pre-

sitaris demanaran que 'ns treguin als que no 'n som.

Robos.

No cal estranyarse, es cosa corrent. Mentres estaven dinant, fou robada del calaix de la botiga del nostre amic en Miquel Teixidor una quantitat.

Aixó vol dir qu' estém avesats a una seguretat que avui no existeix.

En la fàbrica d' asserrar fusta que, en el carrer de 28 de Maig, posseeix la Sra. Vda. Soler va esser esbotsada una finestra per hont entraren al despaig els malfactors, regirantho tot, ben inutilment, puig no trovaren res que pogués convenirlos. (*Seguirá.*)

DE LA CIUTAT

Del «Casino Menestral»

La Secció Dramática comensará aviat els ensaïjos de *Un Drama Nuevo i La Barca* que formaran el programa d' una vetllada que tindrà llog el 1.er d' Octubre prop-venint. El 15 del mateix mes, anirà *El Plet d' en Baldomero*, i per Totsans, *D. Juan Tenorio*.

Sabém que hi ha el bon proposit de crear-hi un observatori meteorologic, que molt servei feria en aquesta Comarca.

Ens en alegrarém de debó.

A que obeeix?

Dies enrera donarem la noticia de que per haver rovat aviram á Vilarnadal, el sometent d' aquell poble havia portat a la Presó, després de la deguda comunicació al Jutjat de 1.ª Instancia, a una dona coneguda per *la Potus*.

Ara ens arribá la nova de que ha ingressat en aquet *luxós* establiment *el Potus*, o sia, el mascle de la familia, per fets similars.

D' aquesta familia fá molts anys que ve parlantsen, i malgrat aixó, i les formalitats per lo del robo de can Montguix de Vilarnadal, sembla que *la Potus* fa dies que sortí de la Presó. Es que no va comprovarse 'l fet? Es que les proves sols resultaren *morals*? Ningú sab res d' un carruatje que, a entrada de fosc, surt de nostra ciutat?

Avis.

En altre llog d' aqueix nombre, podran veure els llegidors un avis de l' Arcaldia, fent avinent la conveniencia de que 'ls comerciants e industrials que no ho estiguin, es donguin d' alta en la contribució corresponent, ja que, segons avis de la Delegació d' Hisenda, s' aveina una inspecció.

A nosaltres ens crida molt l' atenció aquesta menassa, que podria estar relacionada ab la proximitat de les eleccions municipals.

Dos millores

Caldria qu' es portessin a cap en la Carretera del Castell, i el públic i els vehins ne quedaríen agrahits.

A la cantonada del carrer d' en Pep, un vora l' altre, hi han tres forats de clavaguera que no sols faciliten la sortida de les rates, d' aquet vehicol de certes epidemies, si que també despedeixen un mal olor ben pronunciat i mortificant per els qu' en aquestos dies de calor se dirigeixen al Passeig Nou.

L' import de les tres tapes de tola que hi caldríen no val la pena. Estem segurs, tractantse d' una cosa tant conve-

nient com de cóst insignificant, que 'l senyor Arcalde donará les ordres pera qu' es fassi.

L' altre, seria fer tot vora de l' acera un empedrat cobert de cimá que facilitaria la rápida circulació del agua en dies de pluja i el que fós malmés per els tocinos, com ara passa, aquet tros de carrer.

¡Mans a la obra, doncs!

Sempre treballant

El diputat provincial i volgut amic senyor Inglés, per mediació del diputat a Corts, i també coral amic senyor Salvatella, ha conseguit que 's concedís una col·lecció completa d' obres d' Agricultura a la Biblioteca del «Casino España» de Port-Bou, aixís com ha recomanat al Ministeri de Foment la inclosió en el plan de 700 kilómetres de carreteres del Estat, de la de Port-Bou a enllassar ab la de Figueres.

Aqueixa darrera millora es importantíssima per Port-Bou, que al present es veu impossibilitada de celebrar mercats, lo que fa que *la vida* resulti excessivament cara.

Visites domiciliaries

A les comissions encarregades de visitar els domicilis figuerencs, els hi recomanem no deixin d' inspeccionar detingudament els convents de la Providencia i del Sagrat Cor de Maria, ahont s' hi enterra, segons sembla, a les monjes que 's determinen a empendre el camí del cel.

Major *focus* d' infecció qu' un cementiri casolá...

Les ordenances municipals.

¿No s' han fixat els agutzils, o el Celador, o qui sigui que s' en hagi de cuidar, en l' acera que correspón al «Casino Menestral»?

¿No podria ordenar-se que fos posada en les condicions degudes, are que ja sembla acabat el periodo constructiu?

Els bremaires.

Ja comensen a marxar aquelles caravanes de cada any, compostes de gent que, seduida per les monedes daurades, que corren en abundor en la vehina República, van a fer bremes a les vinyes del Rosselló.

A les penalitats que sempre porten en si aqueixes expedicions, s' hi junten aqueix any els remors de l' existencia del cólera en el lloc de destí. ¡Y ni aixó els espanta!

Tornarán d' allí, ab la mateixa camisa ab que marxen, per estalviar savo; i havent consumit quatre ó cinc dotzenes de sustancioses arengades, per no gastar;

cansats de treballar dotze hores diaries, de dormir malament, de... i en aquestes condicions ¿que tindria d' estrany qu' ens portessin el cólera?

Creiem nosaltres, i ho aconsellém a qui correspongui, que cal esser rigorosos en l' inspecció d' aqueixa gent, quant torni de bremar. Que se 'ls posi cinq dies (que segons sembla son els que la malura pot restar latent) en remull, pera que deixin *els microbis* que portin.

¡Vaya un cop!

Dilluns, el carro núm. 7 de la matrícula de Vilafant, va topar ab la fatxada de la casa nombre 16 del carrer del Progrés d' aquesta Ciutat, fent sosmoure un bon tros de la paret mestre, que amenassa desplomar-se d' un moment al altre. Pera que serveixi d' avis als vianants, s' hi han posat uns puntals, mentres se fan les diligencies necessaries pera determinar qui ho ha de fer adobar.

¡Es de justicia!

Desitjariem que algún regidor es fes seva la proposició que fem de que s' honri la memoria den Vallés i Ribot, donant el seu nom a alguna de les places ó carrers de la nostra ciutat.

Ens-e-semblaria apropósit canviar pel del que fou jefe ilustre de l' U. F. N. R. el nom de la «Plaza Triangular» o el d' algún dels carrers que porten nom de sant ó santa.

Aldarull

Al «Cassino Menestral» se n' hi promogué un, ab motiu de creure un soci que no eren presentables unes tasses de café, i opinar la dependencia i un individu de la Junta que, malgrat esser justa la queixa, no hi cab el dret de trencarles, com creia el soci de referencia.

Varia

L' automovil de Cadaqués l' altre dia va topar ab el toldo de «La Palma» resultantne algún petit desperfecte.

Mentres marxava l' automóvil de Perpinyá, un tranquil desde l' *imperial*, al passar per la Plassa, a tall d' estatua parlant, se despedia de les xicotes, sens ficarse ab els ferros de la *vela* de can Coll que li petaren a la cara. Sortosament, el cop no tingué conseqüencies.

Celebrém que en aquell pati de que 'ns queixavem del carrer de Mendez-Núñez, s' hi hagi posat una portalada de ferro que evitará els pilots de bruticia i sempre adornará el carrer.

Mercés a qui les mereixi.

Tutti conventionali.

A n' aquí encaixa aquell adagi de que «Deu dona el fret segons la roba.»

El dimars va passar una caravana de gitanos—segons ells—procedents d' Italia. Avans de arribar á la frontera, s' els hi va morir un caball, i sens averiguar la malaltia, i sens cap mena d' escrupol se 'l menjaren. Segons noticias que 'ns mereixen credit, en La Junquera foren rigorosament fumigats persones y bagatjes. Una vegada aquí i aposentats pels entorns del «Mas Ferrer», hont passaren la nit, se 'ls hi va escaldar una criatura, empleiant, com a medi curatiu, l' aire en commoció per medi de ventalls.

Al endemá pel matí foren requerits per la G.-C. qu' els allunyá, i tots tant campants...

D' actualitat

Guarda-pols per homes, a 7 pessetes **Grands Magatzems Puig Paris**—Gerona 13 i Presó 4—Figueres.

DE LA COMARCA

El servicio de Correos en el distrito de Figueras.

En el n.º 20, del 13 del pasado mes de agosto del EMPORDA FEDERAL, pretende refutar los cargos que le hacíamos el peatón de San Clemente Sasebas, Juan Gadea. Insistimos en dichos cargos, pues son muchas las veces que la cartera de San Clemente, después de las dos, aun se encuentra en Figueras, y lo más chus-

co es que si por casualidad marcha la cartera á las 11 y media, aquella marcha sola á la población, toda vez que el peatón confiesa que es él quien se queda en Figueras para marchar más tarde sin la cartera y con carruaje particular y pasajeros.

Ahora desearíamos que la Administración ó en su nombre el Sr. Gadea, ya que al contestar hasta parece ponerse á la Administración por montera, nos digan si es un servicio de peatón, ó de carruajes el de esta á Vilabertrán, Cabanas, Masarach y San Clemente, y si este trayecto de 11 á 12 kilómetros se puede recorrer en 3 horas aún que sea el peor peatón del mundo, y no en 4 ó 5 horas que invierte el Sr. Gadea, recorrido que ha hecho en más horas durante los años 1908 y 1909, en que llegaba á San Clemente á las 7 noche.

Si este individuo hubiera cumplido su misión con escrupulosidad y celo, no hubiera tenido necesidad de recurrir á ciertos manejos para que se informara á su favor, y al propio tiempo le agradeceríamos al individuo de marras nos dijera como fué que la Alcaldía de San Clemente recibió el pliego de informes de la Administración abierto? ¿Y si es cierto que se quiso imponer al Alcalde la forma en que debía informar, dando á entender que el Sr. Gadea estaba enterado de la petición de informes antes que el señor Alcalde?

No pretendemos discutir con un empleado que tiene el deber de cumplir y atender las quejas del público, pero sí advertir á la Administración, que en ningún otro país sucedería que se permitiese contestar en público á un subordinado de la Administración, siendo así que cualquier información que se abra redundará en desprestigio del peatón de San Clemente.

Aquí lo que precisa saber por boca de la Administración, es si está dispuesta á hacer cumplir al empleado en cuestión y si el servicio que aquel presta es de peatón, de carro ó tartana, y si puede confiar la cartera á tercera persona, aunque sea de su exclusiva confianza, sin estar autorizado por la Administración, ó Estafeta de correos.—X. X. X.

Terradas

La suspensió de la festa de la Societat de socoros mutus «La Unió Terradense.»

Poso en coneixement dels llegidors d' EMPORDA FEDERAL lo molt que s' ha interessat el senyor Governador sobre 's la qüestió del cólera, sospenguent la festa de la referida societat, per lo que li deuen haver donat mil felicitacions alguns senyors d' aquet poble pel fet d' haverse preocupat d' una cosa tan interessant com es la salut pública i mirat el be d' un petit poble, dels que moltes vegades, pera certes coses el senyors Governadors ni se 'n recorden.

Empró, també ha de tenir present que si se n' hagués preocupat mes aviat, i no esperar a la vigilia a suspendre la festa, s' hagueren estalviat molts gastos que no han servit pera res; aixó sense comptar que 'ls forasters estaven ja en el poble i que alguna persona que viu á Fransa, al sapiguer la noticia ja s' trovava aquí i podia dar el cas de portarnos aquella maleida peste, i no servir pera res dita suspensió per haver esperat massa tart.

Tal vegada si la Societat hagués celebrat els balls i concerts en altres locals de la població, com per exemple en la sala d' un tal Esteve Roca, que, per trovarse a primer pis, podia haverse enfonsat, no haguera passat una cosa tal.

MARTÍ DAUNIS

30 Agost 1911.

Cine del Teatro Principal

Grandes funciones de Cine y Varietés para hoy domingo tarde y noche y lunes noche.

ÉXITO ÉXITO de la célebre y aplaudida bailarina española,

CARMEN SANTAMARÍA

El Non-Plus-Ultra con su maravillosa magia oriental, ÚNICO EN SU CLASE, original y artística presentación-Riquísimo vestuario.

YANK-HOÉ

Excelente atracción que tomará parte al final de cada sesión.

Detalles por programas.—Horas y precios de costumbre.

Imp. de J. Trayter, Cervantes 13.—Figueres

JABÓN-CATALONIA

¡¡SAPOLOXIN!! ¡¡SAPOLOXIN!!
FÁBRICA de JABONES de TODAS CLASES

JUAN BOSCH, Figueras

Calle Concepción, 8 y 10
Plaza Constitución, 16

MARCAS REGISTRADAS PATENTE DE INVENCION

GRANS ASSORTITS DE
QUINCALLA, MERCERÍA Y BISUTERIA

Jaume Navarra

Carré de Geroña, núm. 3, FIGUERES

Ultimas novetats en Bisuteria, Vanos, Parayguas y Sombrillas — Juguets de totas menas

RICART YMBERT

Representant de Cicles Sanromá
y de la Lámpara Z.
Preu 2 ptes.

Rafins Brampton
Maquinaria, Material
y ventiladors eléctrics

DROGUERÍA

Antonio Gimenez

Artículos para la Fotografía

Sociedad Anónima CRÓS

ABONOS QUÍMICOS

CARLOS REIG

Calle de la Rutlla, núm. 13, FIGUERAS
Azufres, Sulfatos y semillas de selección inmejorable.

ANTIGA Y ACREDITADA

FARMACIA

DE

R. MARTIN

(Sucesor de Deuloféu)

ANÁLISIS D'ORINS

MAGATZEMS DE CARBÓ

DE

J. GUILLAMET

Mineral Cok y vegetal

CALITATS GARANTIDES, PREUS SUMAMENT REDUITS

Servey á domicili

Diposit central: Carrer de Castelló, 30, Figueres

Fábrica de Chocolates de

PEDRO VIÑAS

VENTAS AL POR MAYOR Y MENOR

CALLE JUAN MATAS, 22, FIGUERAS

Vasconia

El mejor jabón

para lavar la ropa

Agente exclusivo para Cataluña

J. Fonolleda Serra

Barcelona

Única casa que garantiza 4s artículos en or chapat.

Diposit de coronas mortuorias.

Casa especial en guants, Quincalla, Mercería, Bisutería

Emili Senmartí

PLAÇA CONSTITUCIÓ, 3

Banos, Paraigüas y Sombrillas * Perfumeria del Pais y Extranjera

Casa especial en novetats pera modistes.

DISPONIBLE

TRANSPORTS

DE

BENET DEUSEDAS

PALAU, 14, (Rambla) FIGUERES

Especialitat en Maquinaria Agrícola de la casa WOOD de New York

¡Agricultors i demás personas aficionadas en maquinaria!
Passeu á veure nostres máquinas (feet comparacions ab totas las altres) i demaneu Catalacs.

Exposició i venta tots els mercats i dias de fira,

J. Fajol, Rutlla, 25, FIGUERES.

SENYORES: visitin els grans Magatzems LA CONFIANSA ahont hi trovarán les últimes creacions de la present temporada.

FILLS DE JOSEP MASSOT

— Preu fixo en xifres conegudas —

Botiga de calsat d'en MARTÍ CANADELL

CARRER DE PERELADA, núm. 30, FIGUERAS

Gran assortit de calsat de totas clases y seccions, tot ell confeccionat ab formas modernas.

NOVETATS EN CALSAT DE SENYORA PER LA PRESENT TEMPORADA

— PREUS REDUITS —

Llibrería-Periódics

FRANCISCO CANET

Pujada al Castell @ FIGUERES

Imprempta JOSEP TRAYTER

CERVANTES, 13, FIGUERES

Perfecció i economia ab impresos comercials i de lujo.

COLMADO COMESTIBLES

INMENSO Y VARIADO SURTIDO EN TODA CLASE DE LICORES Y VINOS

LA CUBANA

Pulcritud y esmero en la confección de dulces y pasteles.

Recomiendo el chocolate Angelical vainilla.
NUEVA, 5 y 7, FIGUERAS

PASTELERIA CHAMPAGNES

JABÓN ALEGRET

CASA FUNDADA EN 1795

FÁBRICA DE JABONES DE TODAS CLASES de **Carlos Alegret**

Despacho: Nueva, 4, FIGUERAS

Grandes Almacenes

DE

Jaime Matas Hortal

Calles Juan Matas, 16 y Magre, 4, Figueras

Grandes surtidos de novedades para señora

EN SEDERÍA, LANERÍA, ALGODONES, MANTONES, MANTILLAS CÉFIROS, ETC.

Echarpes gran fantasia

Tules seda bordados para trages y para blusas

Especialidad en artículos para lutos.

— PRECIO FIJO —

Sastrería La Bandera

LEED Y OS CONVENCERES: Los precios que rigen en esta casa son casi la mitad de los que os cobran otras sastrerías por estar nosotros inteligenciados con una fábrica de Sabadell que semanalmente nos remite Novedades.

No olvidéis lo que acabáis de leer, como tampoco que desde esta fecha contamos con aumento de personal en el Taller y un excelente cortador de Barcelona para poder atender á la cada dia más numerosa clientela. Fijaos bien, trajes á mitad de precio

“Daisy”

Es el matador de moscas más eficaz y económico de todos. pues basta una sola carga pera toda la temporada.

Precio de cada aparato con su carga Ptas. 1'00

Carga de recambio. 0'75

VENTAS AL POR MAYOR Y MENOR EN

Casa A. CRUMÓLS É HIJOS, Lasauca, 1, Figueras.

Gran Farmacia y Perfumería **“LA CRUZ ROJA”**

MIGUEL VIDAL

(SUCESSOR DE JOSÉ MONCANUT) — Carcel, 10, é Ingenieros, 11. — FIGUERAS

Depósito de Especialidades Nacionales y Extranjeras — Aguas Minerales, Sueros y Vacunas

SERVICIO FARMACÉUTICO DE PRIMER ORDEN